

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ

VI ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2-12 сәуір 2019 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 9-10 сәуір 2019 жыл

VI МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2019 года

МАТЕРИАЛЫ

Международная научная конференция
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 9-10 апреля 2019 года

VI INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 2-12 April 2019

MATERIALS

International Scientific Conference of
Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 9-10, 2019

Темірбаева А., Арынбасарова А., Тулепова М., Байтелиева А.М. <i>GLYCYRRHIZA</i> GLABRA L. ӨКІЛДЕРІНЕН ШИКІЗАТ АЛУ ЖОЛДАРЫ	161
Телеубекова А.К., Сүйнбай З.Ж., Сәруар А.С., Такебаева Г.К. БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ЭЛЕКТР ӨТКІЗГІШТІК КӨРСЕТКІШТЕРІ	162
Тұрыскелді Ш.С., Орынбасар Л.Е., Хавалхайрат О. ТЕМПЕРАТУРНЫЕ ХРОНОСТРУКТУРНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ АУРИКУЛЯРНЫХ БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНЫХ ТОЧЕК КОЖИ КРОЛИКОВ ПРИ ГИПОКСИИ	163
Тютенова А.А. ВЛИЯНИЕ РЕЖИМА СЛІС ОБУЧЕНИЯ НА ХРОНОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ ШКОЛЬНИКОВ	164
Умирбекова Л.Ж. МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫНА ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ӘСЕРІ	165
Уристемова А.К., Габитова А., Кирилтова Т. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ГЕМАТОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КРОВИ ЖИВОТНЫХ ПОСЛЕ ПРИМЕНЕНИЯ ЭНТЕРОСОРБИРУЮЩИХ ПИЩЕВЫХ ВОЛОКОН	166
Үрістемова А.К., Габитова А., Кирилтова Т. АЗЫҚ-ТҮЛІКТІҢ ТЕҢГЕРІМДІЛІГІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ САПАСЫ МЕН ҚАУПСІЗДІГІ	167
Ussipbek B.A. MODIFICATIONS OF SULFUR AMINOACIDS AVAILABILITY IN THE DIET DO NOT INDUCE CHANGES IN SULFIDE METABOLISM UNDER SO₂ DEFICIENCY	167
Фомин Г.И. МОРФО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫХ ЛИМФОПРОЛИФЕРАТИВНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ЖИТЕЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН И КИРГИЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ	168
Халық А. Е. КОЛЛЕДЖ ЖӘНЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДЕНЕ ЖӘНЕ АҚЫЛ-ОЙ ЖҮМЫСҚА ҚАБІЛЕТТІЛІГІНЕ ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ӘСЕРІ	169
Хамитова Н. БОЛАШАҚ БИОЛОГ МАМАНДАРЫНЫҢ АСТЫҚ ТҰҚЫМДАСТАРЫН ЗАҚЫМДАЙТЫН САҢЫРАУҚҰЛАҚТАРДЫ ЗЕРТТЕУ ІС-ӘРЕКЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	170
Шамгон А.М., Акқожаева Ж.Д., Ғалымқызы Г. ЖАСӨСПІРІМДЕРДІҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША АЛЫНҒАН ӘДІСТЕРДІ ИГЕРУІН ЗЕРТТЕУ	170
Shagrayeva A.Y. THE FEATURES OF THE EDUCATIONAL SYSTEM OF DIFFERENT COUNTRIES	171
Ydyrys S.E. THE INTELLECTUAL DEVELOPMENT OF PUPILS IN THE PROCESS OF THEIR LEARNING OF BIOLOGY	172
СЕКЦИЯ 3.	174
Адыбаева А.Т., Ловинская А.В. АНТИГЕНОТОКСИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ НАСТОЕВ ЛЕКАРСТВЕННЫХ РАСТЕНИЙ <i>ACHILLEA MILLEFOLIUM</i> И <i>MATRICARIA CHAMOMILLA</i> (СЕМ. <i>ASTERACEAE</i>)	175
Алмежанова М.Д., Шораева К.А., Бурашев Е.Д. РАЗРАБОТКА ТЕСТ-СИСТЕМЫ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНОЙ ДИАГНОСТИКИ НОДУЛЯРНОГО ДЕРМАТИТА КРС МЕТОДОМ ПОЛИМЕРАЗНОЙ ЦЕПНОЙ РЕАКЦИИ	175
Алыбаев С.Д., Смайлов Б.С., Рахматуллаева Г.С. УЧАСТИЕ СИГНАЛЬНОГО БЕЛКА-МИШЕНИ РАПАМИЦИНА (TOR) В РЕГУЛЯЦИИ ЭКСПРЕССИИ α-АМИЛАЗЫ В ИЗОЛИРОВАННЫХ ЗАРОДЫШАХ ЗЕРНА ПШЕНИЦЫ	176
Амалова А.Ы., Е.К. Турусбеков ТЕСТИРОВАНИЕ КАРТИРУЮЩЕЙ ПОПУЛЯЦИИ МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ МЯТИ АЗИЕВА X ПАРАГОН В УСЛОВИЯХ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ	177
Аргимбаева Т. У. ПОЛУЧЕНИЕ ГОМОПЛАСТИДНЫХ ТРАНСПЛАСТОМНЫХ РАСТЕНИЙ <i>NICOTIANA TABACUM</i>	178
Армис Д., Әлімжан А., Мизамиева Т. РОЛЬ ГЕНОТИПА ПРИ ИНДУЦИРОВАННОМ МУТАГЕНЕЗА У МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ	179

БОЛАШАҚ БИОЛОГ МАМАНДАРЫНЫҢ АСТЫҚ ТҰҚЫМДАСТАРЫН ЗАҚЫМДАЙТЫН САҢЫРАУҚҰЛАҚТАРДЫ ЗЕРТТЕУ ІС-ӘРЕКЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Хамитова Н.

ал-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
nazgulyah@gmail.com

Жоғары білім беру сапасын дамытудың жаңа тұжырымдамасы қазіргі таңда болашақ мамандарды дайындау олардың іскерлігін қалыптастыру ғана емес, сонымен бірге өздігінен білімін жетілдіру, қабілеттерін дамыту, өз бетімен әрекет етуі мен шешім қабылдай алуын, өзінің іс-әрекеттері мен мінез-құлқына, өзіне жауапкершілікпен қарауын қалыптастыру қажеттігін талап етеді.

Білім алушыларға тиянақты да, сапалы білім беру ізденіс арқылы, білім алушылардың пәнге деген құштарлығы мен қызығушылығы арқылы жүзеге асады. Ғылыми жұмыс орындау барысында білім алушылардың бойында ізденіс әрекетін ұйымдастыру, мәселені тану және оны шеше білу дағдысын қалыптастыру жүзеге асады. Осы мақсаттарды ескере отырып сабақта жаңашылдық әдістерді пайдалану арқылы білім алушыларды өздігінен ізденуге, зерттеушілік негізінде алған білімдері мен білігін жаңа материалдармен ұштастыра білуге дағдыландыру көзделді.

Педагогикалық эксперимент 2017-2019 жылдар аралығында ал-Фараби атындағы қазақ ұлттық университетінде 5В011300-Биология мамандығының 2 курс студенттерінің қатысуымен жүргізілді. Педагогикалық экспериментке қатыстырылған студенттер бақылау және эксперимент тобы болып бөлінді.

Педагогикалық эксперимент 3 кезеңнен тұрды: анықтау, қалыптастыру және нәтижені қорытындылау немесе бақылау кезеңі. Әрбір кезеңдегі зерттеу проблемасы бойынша теориялық қорытындылары тәжірибелік - эксперименттік тұрғыдан тексеріліп отырды және алынған нәтижелерді салыстыру, талдау және қорытындылау болашақ биолог мұғалімдердің зерттеушілік іс-әрекетін қалыптастырудың бастапқы деңгейін анықтауға мүмкіндік берді.

Зерттеу жұмысының алғашқы кезеңінде екі топтың студенттеріне астық тұқымдастарды зақымдайтын саңырауқұлақтарға қатысты сауалнама жүргізілді. Екінші кезеңде эксперимент тобының білім алушыларын астық тұқымдастарын зақымдайтын саңырауқұлақтарды зерттеу әдістерімен таныстырып, зерттеушілік біліктіліктері қалыптастырылды. Үшінші кезеңде педагогикалық эксперимент нәтижесін анықтау мақсатында білім алушылардан қайтара сауалнама алынды.

Эксперименттік топтың студенттері биологиялық білімін беруде студенттердің зерттеушілік және біліктілігін қалыптастыру мақсатында жүргізілген педагогикалық эксперимент бойынша келесі нәтижелерге қол жеткізілді. Анықтау эксперимент басында 42,87% көрсетсе, қалыптастыру экспериментінің соңында 85,9% көрсетті. Орта деңгейлер эксперимент басында 20,83% құраса, 13,75% көрсетті. Төмен деңгейлер 36,3%-ға тең болса, қалыптастыру кезеңінің соңында 0,4% көрсетті.

Инновациялық әдістер мен технологияларды қолданып өтілген сабақ нәтижесінде білімгерлердің қоймадағы астықтарды зақымдайтын саңырауқұлақтар туралы, яғни олардың биологиясы, экологиясы, пайдасы мен зияны, зиянды түрлерімен үресу шаралары және тағы басқа білімдерінің молайғанын көрдік. Сонымен қатар, жүргізілген сабақ барысында заманауи, инновациялық әдістермен танысып, сабаққа, оқу материалына деген ынтасының артқаны байқалды.

Болашақ биологтарды ізденушілікке баули отырып, ғылым мен техниканың жетістігіне сәйкес білімге, ғылымға жетелеу арқылы зерттеушілік біліктерін қалыптастыру өзекті мәселе.

Ғылыми жетекші: Доктор PhD Абдрасулова Ж.Т.

ЖАСӨСПІРІМДЕРДІҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША АЛЫНҒАН ӘДІСТЕРДІ ИГЕРУІН ЗЕРТТЕУ

Шамгон А.М., Аккожаева Ж.Д., Ғалымқызы Г.
ал-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Shamgon_akbope@mail.ru

Қазіргі заман талаптарына сәйкес қазіргі мектеп «білімді тұлға», яғни білім мен білік дағдыларын қалыптасқан жеке тұлғаны дайындаумен ғана шектеліп қоймай, «өмірдің өзгерістеріне дайын болатын», белсенді және шығармашыл ойлайтын, интеллектуалды және жан-жақты дамыған жеке

тұлғаны дайындау тиіс. Жаңартылған білім беру бағдарламасы оқушының сөйлеу әрекетінің төрт түрін: тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылымды жетілдіруге бағытталған. Бұл сөйлеу әрекетінің түрлері бойынша түйінді дағдылар оқу жоспарында «сипиральді» тәсілмен берілген. Қарнайымнан күрделіге қарай, бірте-бірте білім мен білік дағдылары кеңейтіліп қалыптасады. Оқу мақсаттары оқушылардың зерттеу дағдыларын, қарнайым бақылауға тәжірибе арқылы білімі қалыптасуына, алған білімін қайта өмірде қолдана білуіне бағытталған.

Ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтарды бойына сіңірген, кез-келген өмірлік жағдайда функционалдық сауаттылығы мен бәсекеге қабілеттілігін көрсете білетін тұлғаның үйлесімді қалыптасуына және зияткерлік дамуына қолайлы білім беру ортасын тудыру – жаңартылған білім мазмұнын енгізудің нәтижесі.

Зерттеу жұмысының мақсаты – мектептегі биология пәнін оқыту үрдісінде оқушыларға бағытталған педагогикалық технологияны қолданып, әртүрлі тиімді әдістерді пайдаланып оқыту, оның теориялық негіздерін анықтау мен әдістемелік тиімділігін тексеру.

Жұмыс барысында 7 мен 8 сынып оқушылары арасында, биология пәнінен, жаңартылған оқыту бағдарламасы аясында, алынған әдістерді игеруін зерттеу. Зерттеу жұмысына 7 мен 8 сыныптың әрқайсысынан 50 оқушы алынды.

Бүгінгі оқу үрдісінде тұлғаға жан – жақты білім беру жолдары қарастырылғанымен, алға қойылған мақсаттарға сәйкес қазіргі қоғамның белсенді өмір сүрудегі жеке тұлғаға тәрбие беру үрдісінде шығармашылықпен жұмыс жасауды қажет егері анық. Қазіргі таңда дәстүрлі технологиялардан айырмашылығы бар, заман талабына сай білім беретін әдістер мен тәжірибелер нәтижелері қолданылуда. Зерттеу жұмысының өзектілігі – жаңартылған оқыту бағдарламасы аясында, биология пәнінен сабақ өткізу барысында қолданылып жатқан әдістердің оқушылар үшін білімді игеруде қаншалықты тиімді екендігін көрсету.

Биологияны оқыту үдерісінде әдіс таңдаған кезде оқу материалының мазмұнын және шешілуге тиісті нақты оқу-тәрбие міндеттерін, биология кабинетінің оқу жабдығымен жабдықталуын, үлестірмелі материалдың болуын, оқушылардың жас ерекшеліктерін, олардың дайындық деңгейін ескердік.

Биология сабағының әр кезеңінде интербелсенді әдістерді қолдану, сабақ құрылымын тиімді құруға және сабақ сапасын арттыруға көмектеседі. Интербелсенді әдіс – үйретуші мен үйренушілердің өзара әрекеттесуін оқытудың негізі деп танытып және сондай қағынасқа жағдай жасайтын әдістер, әдіс мақсаты – тек ақпаратты беру ғана емес, оқушыларға жауаптарды өз бетінше табу дағдысын меңгерту екендігімен байланысты. Зерттеу жұмысында келесідей әдістер қолданылды: сабақ мазмұнымен танысуда: «Кластер», «Ирек», «Тірек жазба» әдістері; сабақты талдау кезінде: «Аквариум», «Топтық жоба қорғау» әдістері; сабақты қорытуда: «Финшоун», «Қар үйіндісі», «Егер, онда, өйткені» әдістері. Осы әдістерді қолдана отырып, біз оқушылардың білім сапасын арттыруға болатынына көз жеткіздік. Зерттеу нәтижесі бойынша, 7 сынып оқушыларында 8 сынып оқушыларымен салыстырғанда, алынған интербелсенді әдістерге деген қызығушылығы басым болды және білім деңгейі арта түсті.

Ғылыми жетекшілері: б.ғ.к., аға оқытушы Аманбаева Г.К.

THE FEATURES OF THE EDUCATIONAL SYSTEM OF DIFFERENT COUNTRIES

Shagrayeva A.Y.

Al Farabi Kazakh National University

Ayoka99@gmail.com

The world community pays special attention to the primary education, because it is responsible for giving the initial knowledge, for preparation of children for further education in secondary and higher education. Involving children of appropriate age in school is a big pedagogical, social and an economic problem. An illiterate person can only perform an unskilled work. His risk of unemployment is greater than that of a literate person; he is limited in communicative possibilities and, for instance, in adhering to the values of human culture. That is why the education system plays a significant role in shaping the basis for the learning process.

The majority of countries can be characterized by having the school system, which consists of two or three levels. In the first stage, this is the elementary school, schoolchildren study in all disciplines equally. In the second stage, in secondary school, the first few years, children have a tendency toward certain disciplines. In the second stage, in secondary school, professional inclinations are determined. Training becomes selective, with a choice of a specific